

LAISVE--LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose

Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose \$8.00
Dalla Queens apskrityje (N. Y.) 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVE

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVE--LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 2

Richmond Hill 19, N. Y., Antradienis, Sausio (January) 4, 1955

Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

Išsiblaivę, prie darbo!
Gražus planas kitų ka-
tais.
Veidmaininga logika.
Mokyto žmogaus balsas.
Kongresas prieš prezi-
denta.
Rašo A. BIMBA

Tai jau ir praužė visos
didžiosios žieminės šventės.
Šventės yra šventės: jose
žmonės daug valgo, o dar
daugiau geria ir baliavoja.
Labai pavargsta, nusidėvis.
Kitas galvos nę pajudinti
nebegali.

Taip yra, tokia mada. Tik
gaila, kad nuo to neatsilie-
kam nę pažangiečiai.

„Bet dabar, jau gerokai
išsiblaivę, imkimės už dar-
bo. Vėl susirūpinkime sa-
vo spauda, savo organiza-
cijomis ir visais kitais vi-
suomeniniais reikalais.“

Žiūrėkime, kad visi sausio
mėnesio susirinkimai ir pa-
rengimai būtų skaitlingi.
Žiūrėkime, kad visi organi-
zacijų, ypač Lietuvių Lite-
ratūros Draugijos, nariai
tuojau pasimokėtų narines
duokles. O nuo švenčių at-
likusių viena kitą dolerį pa-
sukime spaudos ir organi-
vazių reikalams. Tuo nie-
kam nenusidėsimė, o be ga-
lo daug gero padarysime.

Berods kovo mėnesį žada
mūsų kraštą aplankyti ne-
paprasti svečiai iš Italijos.
Jais bus premjeras Scelba
ir užsienio reikalų minis-
tras Martino.

Jie čia pribūna su dideliu
reikalu. Jie atsiveža visos
dešimties metų planą Itali-
jos pakėlimui.

Planas labai gražus. Jis
turis duoti Italijai begi-
tos dešimties metų keturis
milijonus naujų darbų!

Kiek planas kaštuos? Ne-
mažai. Viso labo apie de-
šimt bilijonų dolerių su kau-
pu.

Stai kame visa paslaptis:
Scelba ir Martino pagamino
planą, bet mes, amerikie-
čiai, turėsime jį finansuoti!
Jie čia ir pribus tuos de-
šimt bilijonų dolerių pasi-
vežti.

Su tokiomis milžiniško-
mis tarbomis ubagų vargšė
Amerika dar nebuvo ma-
čiusi.

N. Y. Tribune kolumnis-
tas Roscoe Drummond skai-
tomas vienu iš pačių gu-
driausių kolumnistų. Jis
toks gudrus, kad dažnai pa-
rašo atsiveikines su svei-
kuoju protu. Jis aiškiai
serga makartistiniu vėžiu.

Stai ir dabar, gruodžio
31, jis sveikina prokuroro
Brownell įtraukimą į „pra-
keikėjų“ sąrašą visos eilės
naujų organizacijų. Jis
džiaugiasi, akd garsioji
marksistinė Jeffersono mo-
kykla būsianti priversta už-
sidaryti.

(Tasa ant 3-čio pusl.)

Diktatoriaus galas

Panamos prezident. J. Remonas Nušautas

Panama.— Panamos pre-
zidentas Jose Antonio Re-
monas, kuris buvo tos ma-
žos šalies diktatorius, buvo
nušautas. Jis buvo pakir-
stas kulkosvaidžio ugnies
salvės, kuomet radosi ar-
klių lenktynėse. Šeši Re-
mono asistentai ir sargai
buvo sužeisti.

Remonas, kuris turėjo 46
metus amžiaus, tapo Pana-
mos prezidentu 1952 me-
tais, prieš tai buvo Pana-
mos policijos galva.

Po pašovimo jis buvo nu-
vežtas ligoninėn, kur mirė.
Nauju prezidentu tuojau
tapo užsienio reikalų mi-
nistras Ramonas Guizado.

Netrukus po atentato Pa-
namos policija pradėjo opo-
zicijos vadus ir bendrai po-
litiniai nepatikusus žmo-
nes. Pasikėsintojai, sako
valdžia, buvo politinės opo-
zicijos žmonės arba jų pa-
siūsti.

Remonas tapo Panamos

D. Hammarskjoldas Indijoj pakelyje į Liaudies Kiniją

New Delhi.— Pakelyje į
Pekiną Jungtinių Tautų
generalinis sekretorius
Hammar skjoldas sustojo
čia, kur jis tarėsi su Indi-
jos diplomatais. Prieš at-
skrisdamas į Indiją Ham-
marskjoldas buvo sustojęs
Paryžiuje, kur jis tarėsi su
premjera Mendes-France.

Hammar skjoldas paneigė
gandus, kad jis Kinijoje
kalbės ir apie jos įleidimą
į Jungtines Tautas. Jis sa-
ko, kad vienintelė jo tema
bus amerikiečių lakūnų iš-
laisvinimas.

Bet jis nepa-
neigė, kad jo apsilankymas
gali sušvelninti santykius
tarp Kinijos ir Amerikos
ir privesti prie artimesnės
galimybės „normalinti“
santykius tarp Kinijos ir
Jungtinių Tautų.

Admirolas Radfordas vėl švaistosi atominė bomba

Seoulas.— Iš Formozos
sugrįžęs į Pietinę Korėją
admirolas Radfordas vėl pa-
sišvaistė atominė bomba.
Jis spaudos konferencijoje
pareiškė, kad Amerika ne-
suabejotų vartoti atominę
bombą, jeigu Karas Korėjo-
je atsinaujintų.

Kuomet jo buvo paklaus-
ta, ar jis mano, kad pastovi
taika gali ir toliau viešpa-
tauti Korėjoje, Radfordas
sakė, kad jis nežino.

Apie Formozą Radfordas
sakė, kad kinai liaudiečiai
jos negalėtų paimti. Be to,
sakė jis, jie Formozos ne-
atakuos, kol Amerika yra
pasizadėjusi ją ginti.

ORAS NEW YORKE
šaltiau, giedra.

Didžiulis liaudies ir karo jėgų paradas Hanoi mieste

Hanoi.— Čia įvyko di-
džiulė liaudies demonstraci-
ja už naują valdžią ir tai-
ką. Dalyvavo apie 300,000
žmonių. Taipgi įvyko kari-
nių jėgų paradas, kuriame
dalyvavo 5,000 kareivių, jų
reivų ir lakūnų.

Demonstraciją ir parada
priėmė prezidentas Ho Chi-
minhas. Tai buvo šventa-
dieniškiausia demonstraci-
ja Hanoi mieste, Vietnamo
sostinėje, po išlaisvinimo iš
francūzų kolonialės okupa-
cijos.

Egiptas sugrąžino Izraeliui 10 suimtųjų jo jūrininkų

Tel Avivas.—Egiptas pa-
leido iš belaisvės dešimt iz-
raeliečių jūrininkų, kuriuos
rugpjūčio 28 dieną suėmė
su prekybinio laivu „Bat
Galim.“ Laivas buvo izra-
eliečiams gražintas anks-
čiau.

Jūrininkai buvo atvežti
prie Izraelio sienos Gazos
srityje ir jiems buvo liepta
eiti apie dvi mylias iki iz-
raeliečių sargybos postų.
Jie pasakoja, kad nelaisvėje
jie buvo gerai traktuojami.
Be keliomis pirmomis die-
nomis, tuoj po suėmimo, jie
buvo kartotina sumušti.

Viena.—Lenkija sako, kad
jon pabėgo Vakarų Vokiet-
ijos šnipas Franz Neugebau-
eris, kuris iki šiol šnipinėjo
prieš Lenkiją ir Tarybų Są-
jungą.

Vakarų Vokietija įsileis darbininkus iš Italijos

Bonna.— Čia tapo suda-
ryta bendra vokiečių - italų
komisija, kuri studijuos
imigravimo problemas. Nu-
matoma, kad po to, kaip
Vakarų Vokietijoje bus at-
steigta armija, ten pasiliks
darbo vietų. Italijoje yra
nemažai bedarbių, kurie
norėtų laikinai emigruoti.

Tad, tariamasi, kad Vak.
Vokietija pradėtų įsileisti
imigrantus darbininkus iš
Italijos.

Italijos valdžia sako, kad
ji išleistų darbininkus į
Vokietiją, jeigu ten jiems
būtų garantuotos tokios pat
algos ir kitos darbo sąly-
gos, kaip vokiečiams darbi-
ninkams.

Per penkerius metus J. A. V. deportavo 184 'subversyvius'

Washingtonas.—Imigraci-
jos ir naturalizacijos komi-
sionierius J. M. Swings pa-
skelbė paskutinių penkerių
metų statistiką. Per tą lai-
ką iš Amerikos deportuo-
tas 5,261 žmogus, kurie
buvo apkaltinti kaip krimi-
nalistai, ir 184 'subversy-
viai,' tai yra politiniai 'nu-
sikalčiai,' daugiausia pa-
žangiečiai. Ypatingai de-
portavimų banga buvo di-
delė praeitais metais, ku-
met deportuotas 61 'sub-
versyvis.' 57 'subversy-
viai' buvo deportuoti 1953
metais, 32 1952-raisi, 22
1951-mais ir 12 1950-tais.

Kitais žodžiais, deportuoja-
mų už politinius įsitikini-
mus žmonių skaičius per
paskutinius kelerius metus
nuolat augo.

Pakistano vadai jau rodo nepasitenkinimą Azijos-Afrikos planu

Karači.— Nors Pakista-
nas sutiko su Indija, Bur-
ma ir Indonezija bei Ceylo-
nu šaukti Azijos - Afrikos
kraštų konferenciją, Pakis-
tano vadai dabar pradeda
rodyti savo nepasitenkini-
mą. Sugrįžęs iš Indonezijos
premjeras Ali dabar jau sa-
ko, kad sugyvenimas su ko-
munistiniais Azijos kraš-
tais negalimas. Valstybi-
nis Pakistano organas
„Dawn“ sako, kad to-
kia Azijos-Afrikos geltonos,
rudos ir juodos spalvos
žmonių konferencija neturi
pateisinimo, kad yra Jung-
tinės Tautos, — ir to už-
tenka.

Kaip yra žinoma, į tą
konferenciją pakviesta ir
Liaudies Kinija, Pakista-
nas iš pat pradžios tam
priešinasi.

TSRS padės Indijai statyti didį plieno apdirbimo fabriką

New Delhi.— Indija jau
yra beveik susitarusi su So-
vietais apie plieno fabriko
pastatymą jos teritorijoje.
Indijos ir tarybiniai eksper-
tai jau darbuojasi čia ir iš-
dirba detališkus planus
apie tą fabriką.

Fabrikas turės 850,000
tonų galimybę. Jame bus
išdirbti geležinkeliniai bė-
giai, ratai ir pastatų plien-
inės dalys.

Indija jau kelinti metai
kaip kreipiasi į Ameriką ir
Britaniją su prašymu jai
padėti pastatyti plieno ap-
dirbimo fabriką. Britai at-
sisako, nes vėčiau nori
pardavinėti Indijoje savo
plieno gaminis, o Ameri-
kai nepatiko, kad tas fabri-
kas Indijoje bus valstybinis,
ne privatinė nuosavybė.

Washingtonas.— Rytoj
(trečiadienį) čia susirenka
Kongresas savo pirmajam
trumpajam formaliai sesijai.

Komisieronius Swings
taipgi iškelia, kad apart
deportuojamų už krimina-
lus nusikaltimus ir politi-
nius, praeitais metais iš
Amerikos dar deportuota
266,788 meksikiečiai, kurie
nelegaliai pereina Rio
Grande upę, kad ieškoti
darbų Amerikos plantacijo-
se ir farmose. Tie meksi-
kiečiai gaudomi Texase,
Kalifornijoje ir kitur ir ma-
siniai deportuojami. Per
penkerius metus apie du
milijonai meksikiečių taip
buvo deportuoti.

Pakaitos Francūzijos kabinete; Edgar Fore bus užsienio ministru

Paryžius.— Premjeras
Mendes - France planuoja
pagrindiniai perorganizuoti
savo kabinetą. Vyriausia
pakaita bus, kad jis pats
atsistatydins už užsienio
reikalų ministro vietos. Iki
šiol Mendes-France pats ve-
dė savo užsienio reikalų
ministeriją, nes pašventė
beveik visas savo jėgas už-
sienio reikalams.

Dabar Mendes - France
nori koncentruotis ant eko-
nominų reikalų. Užsienio
reikalų ministrą jis paskirs
Edgar Faure, fin. reikalų
ministrą. Bet Mendes nepe-
rims finansų reikalų minis-
terijos. Jon jis paskirs Ro-
bertą Buron'ą. Bus isteig-
ta nauja ekonominų reika-
lų ministerija, kurios galva
bus pats Mendes-France.

"Salt of the Earth" rodomas Britanijoje su didžiu pasisekimu

Londonas.— Čia dabar
rodomas Amerikos unių
pagamintas nepriklausomas
darbininkiškas filmas "Salt
of the Earth." Darbiečių
kooperatyvų organas "Rey-
nolds News" apie šį filmą
sako:

"Salt of the Earth" yra
įdomus filmas ne vien dėl
jo realizmo, bet, kad jis bu-
vo pagamintas makartizmo
šešėlyje. Gal tie, kurie jį
pagamino, ir yra komunis-
tai; jei taip, tai tik apgai-
lėtina, kad komunistai yra
vieninteliai, kurie turi dr-
sos atvirai kovoti Ameri-
koje prieš fašizmą."

Tokyo.—Argentina ir Ja-
ponija pasirašė naują pre-
kybos sutartį.

Washingtonas.— Sekre-
torius Dulles paskyrė Ed-
wardą Corsi specialiu savo
asistentu tremtinių ir imi-
grantų reikalams.

Iš Francūzijos praneša:

Kova prieš vokiečių ginklavinimą nebaigta

Paryžius.— Nors Fran-
cūzijos nacionalė asamblėja
287 balsais prieš 260 patvir-
tino Vakarų Vokietijos gin-
klavinimą, kova prieš naujo
Wehrmachto įsteigimą toli
nebaigta. Tas paaiški skai-
tant Francūzijos spaudą
arba klausantis žmonių kal-
bų.

Suezo kanalas užblokuotas iki šios savaitės pabaigos

Kairas.— Praeitą šešta-
dienį didelis tankeris atsi-
mušė į tiltą, kuris tęsiasi
virš Suezo kanalo, ir jį su-
griovė. Pats tankeris suby-
rėjo ir nuskendo. Pasekoje
kanalo centras užsiblokavo
ir laivai negali juomi plauk-
ti.

Iš pradžių buvo manyta,
kad ims mažiausiai dešimt
dienų, kad apvalyti kanalą,
bet dabar manoma, kad jis
bus apvalytas dar šį penk-
tadienį arba šeštadienį.

Penki svarbūs senatoriai turės apleisti sostinę

Washingtonas.— Tarp
pralaimėjusių paskutinius
rinkimus randasi 5 svarbūs
senatoriai, kurie jau nebus
naujam Kongrese. Jie yra
Guy Gordon iš Oregono,
Homer Ferguson iš Michi-
gano, John Sherman Coop-
er iš Kentucky, Robert C.
Hendrickson iš New Jersey
ir G. M. Gillette iš Iowa.
Pirmieji keturi yra republi-
konai, paskutinis demokra-
tas.

Gordoną ir Fergusoną nu-
galejo naujadalybiniai de-
mokratai Neubergeris ir
McNamara.

Karači.— Jungtinių Tau-
tų Hammar skjoldas konfe-
ravo su Pakistano premje-
ru Ali.

Džilas ir Dedijeras laukia teismo, bet lieka laisvėje

Belgradas.— Nors Jugo-
slavijos teisingumo organai
rengia teisną opozicionie-
riams Džilasui ir Dedije-
riui, jie dar neįkalinti. Jie
randasi laisvėje, nors po
tam tikru namų areštu: jie
negali kalbėtis su užsienio
korespondentais ir daryti
viešus pareiškimus.

Džilas ir Dedijeras abu
kaltinami valdžios kritika-
vime ir perdideliame palin-
kime "Vakarų" pusėn. Jie
reikalavo, kad Jugoslavijos
valdžia leistų steigti naujas
partijas ir net įvesti "dvie-
jų partijų sistemą."

Korespondentai pripažis-
ta, kad Džilas ir Dedijeras
neturi daug pasekėjų Jugo-
slavijos valdiškoje partijo-
je, kuri save vadina Komu-
nistų Lyga.

New Yorko "Times" ko-
respondentas čia praneša
savo laikraščiu, kad, nors
komunistinė frakcija parla-
mente, susidedanti iš 98 de-
putatų, atstovauja tik penk-
tadalį balsuotojų, jų nusi-
statymas prieš Vokietijos
ginklavinimą supuola su fran-
cūzų tautos penkiais penk-
tadaliais, kitaip sakant, vi-
šą francūzų tauta prieš to-
kį ginklavinimą stoja.

Komunistų organas "l'Hu-
manite" sako, kad Mendes-
France dabar bando pa-
veikti į Britaniją ir Ame-
riką, kad būtų deramasi su
Tarybų Sąjunga dėl to, kad
jis jaučia didelį žmonių ne-
pasitenkinimą.

Bonna.—Bundestago pir-
mininkas Dr. E. Geršten-
meieris sakė, kad dabar,
kuomet Vakarų Vokietija
atgauna savo suverenumą,
ji turėtų derėtis su Tarybų
Sąjunga. Vakarų Vokiet-
ijos diplomatais. Prieš at-
ja pareiškė, kad Francūzi-
jos parlamento pasisaky-
mas už Vokietijos ginklavi-
mą neatstovauja laisvės
francūzų tautos valios.

Paskutiniai pranešimai

Albany.— New Yorko
valstijos specialė komisija,
kuriai vadovauja republika-
nai, pasiūlė uždėti ant au-
tomobilių gazolino dviejų
centų taksus galionui. Ar
dabartinė Harrimano ad-
ministracija tą pasiūlymą
priims, kol kas nežinoma.

Panama.— Nors karinis
stovis nepaskelbtas, policija
patruluoja gatves su šau-
tuvais ant pečių. Areštai
tęsiasi.

Hong Kongas.— Britų
pareigūnai čia sako, kad
Liaudies Kinijos spauda da-
bar traktuoja Britaniją žy-
miai šaltiau, negu pusme-
tis atgal. Britanija nuolat
kritikuojama Kinijos spau-
doje, sako britai, kaip Ame-
rikos pastumdėlė.

Hamburgas.— Vakarų
Vokietijos komunistų parti-
ja pasiuntė oficialų kvieti-
mą socialdemokratams dės-
tis į vieningą frontą. Kvie-
time komunistai nurodo,
kad abi darbininkiškos par-
tijos dabar stoja prieš gin-
klavinimą ir už šalies vieny-
bę. Socialdemokratams dar
neatsakė.

Washingtonas.— Senato-
rius McCarthy daro spaudi-
mą ant savo rėmėjų, kad
jam būtų išimti kokia nors
vieta senato užsienio
reikalų komisijoje. Bet la-
bai abejotina, ar jis koki
nors postą gaus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-112 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, JOHN GRUBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$8.00
United States, per 6 months \$4.50
Queens Co. \$9.00 per year
Queens Co. \$5.00 per six mos.
Canada and Brazil, per year \$9.00
Canada and Brazil, 6 months \$5.00
Foreign countries, per year \$10.00
Foreign countries, 6 months \$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

Lietuvos Baltijos pajūris

Pietinė Baltija... Miglotos tolybės ir neaprepiamos šiosse platumose neužšalanti jūros erdvė. Tyliai banguoja jį giedromis vasaros dienomis prie pušimis apaugusių smėlio krantų, puikiai atvėsinama sūkurio kvapo prisiskundusi, tvanki ora. Bet dažniausiai žiauriai ir arši atrodo čia jūra, ypač darganoje, kai smarkūs šiaurės Atlanto vėjai kelia joje didžiules pūtojančias bangas ir dangų apkloja nepaliaujamo lietaus danga.

Su Atlanto vandenynų siaurais sąsiauriais susijungianti pietinė Baltijos pusė yra garsi žvejybos žuvų gausumu, o jos pakrantės dalis nuo senų laikų pasaulyje žinoma kaip svarbiausias žemės rutulio rajonas, kuriame gausu vertingo aukštesnės spalvos geltono gintaro.

Beveik 100 kilometrų šiose vietose tęsiasi Tarybų Lietuvos pajūris, šiaurėje nukreiptas tiesiai į atvirą jūrą ir pietuose skalaujamas smarkiai nūgėlintų Kuršių marių įlankos vandeniu.

Lietuvos Baltijos pajūryje per tarybų valdžios metus smarkiai išsivystė jūrų ir vandenynų žvejyba. Dar netolimoje praeityje Lietuvoje buvo žvejyama primityviausiais būdais ir tik šiaurame pakrantės ruože bei vidaus vandens telkiniuose. Pokariniais metais respublikoje atsirado galin-gas, techniniu atžvilgiu puikiai aprūpintas žvejybinis laivynas. Lietuvos žvejai dabar gauda Baltijos šilkes ne tik sekloje pakrantės zonoje, bet ir atviroje jūroje visoje pietinėje Baltijoje, o kartais išvyksta į tolimus reisus. Plaukiojančių bazių lydimi traleriai ištisus mėnesius išbūna atviroje jūroje.

Lietuvoje plačiai paplito kolūkinė žvejyba, kuri išsivystė visoje jūros pakran-tėje, o taip pat palei Kuršių įlanką. Tarybų Lietu-vos jūrų žvejyba, ištisai pa-ėmus, jau duoda keliasdešimt kartų daugiau žuvies, negu prieškariniais 1940 metais.

Jūrų ir vandenynų žvejy-bos bazė yra Klaipėdos uos-tas — vienas patogliausiai išsidėčiusių rytinės Balti-jos uostų tiek svarbiausių žvejybinų jūros plotų, tiek ir vandenyną vedančių są-siaurių atžvilgiu. Būdamas Kuršių marių įlankos žio-dytse, kurios tik retkarčiais užauga vėlgam laikui, Klaipėdos uostas gali sutalpinti didelį žvejybinį laivyną. Po-kariniais metais Klaipėdoje pastatytos patogios prie-plaukos, suorganizuotas žu-vies apdorojimas ir paleis-tas veikti didelis žuvies konservų fabrikas. Stato-

mas naujas, dar galihgesnis žuvis kombinatas, įrengia-mi dokai.

Klaipėda ne tik žvejybinis, bet ir stambus prekybinis jūrų uostas. Pro jį nesiliaujančiu sriautu į respu-bliką plaukia mašinos ir įrengimai, anglis ir įvairios žaliavos sparčiai augantiai pramonei.

Tarybinės Armijos kmū-giais atbloksa hitlerinė ka-riuomenė traukdamasi su-sprogdino ir sunaikino Klaipėdos uostą. Dabar jis vi-siškai atstatytas, praplė-s-tas ir mechanizuotas.

Ypatingai gyvus santy-kius Klaipėda palaiko su Tarybinio Pabaltijo, Lenki-jos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos uostais. Į jos prielaukas atsilanko ir vandenynų laivai, atlikę to-limus plaukiojimus — į Ki-niją, Indiją ir kitas užjū-rines šalis. Klaipėdoje su-sikerta svarbios geležinke-lio magistralės, einančios iš alies gilumos: laivybinių kanalų sistema uostas su-jungtas su svarbiausia Ta-rybų Lietuvos upe — Ne-munu, o taip pat ir su Mi-nijos žemupiu.

Visas miesto gyvenimas glaudžiai susijęs su uostu ir jūrų žvejyba. Be žuvis perdirbimo įmonių čia su-koncentruota daug žaliavos perdirbimo įmonių (fane-ros, popieriaus, mineralinių trąšų, audinių gamyba ir kt.). Mieste veikia jungių mokykla ir jūreivystės mo-kykla. Klaipėdos, kaip uos-tamiesčio ir pramonės mies-tas, smarkus augimas atsi-liepė ir jos gyventojų skai-čiui, kuris žymiai pralenkė prieškarinį lygį.

Kunkuliuojantis darbo gyvenimas virte verda ir kitose pajūrio gyvenamo-siose vietovėse — Švento-sios uoste, Rusnėje, Nido-jė ir visame Lietuvos pa-jūryje.

Lietuvos Baltijos pajūris kartu yra vienas geriau-sių respublikos kurortų. Plati smėlio paplūdimio juosta, vietomis supama smėlio kopų, žali prie pat jūros prielankio pušyno masyvai, grynas jūros oras, kuriame gausu ozono ir jodo, šioms platumoms gausi saulės radiacija — vi-sa tai Lietuvos jūros kuror-tams teikia ne tik nepa-prasto žavėsio, bet ir puik-kių gydymų savybių.

Puikų kurortinių gali-mumų turi visa Kuršių ma-rių nėrija. Smėlio kopos joje vietomis yra tokios di-delės, kaip 15-os aukštų na-mas, ir nuo jų atsiskleidžia pralankia visų kitų žmonių melus. Tai pritinga tūlims Amerikos politikieriams.

Didžiausias Lietuvos jūri-nis kurortas yra 25 kilome-trai į šiaurę nuo Klaipėdos. Tatoi — Palanga, į kurią suvažiuoja ilstės darbo žmo-nės iš visų Lietuvos kampelių ir iš kitų Tarybų Sąjungos respublikų. Nuo jūros kurortą skiria siau-ras puikaus pajūrio miško-parko juosta, neaukštų ko-pų juosta ir puikus paplū-dimys iš labai smulkaus smėlio. Per tarybų valdžios metus kurortas smarkiai iš-augo. Jame yra visa eilė sanatorių ir poilsio namų, išsidėčiusių tarp miško so-dinių, gydymo įstaigos, ki-nai ir restoranai.

Palanga, kartu su Klaipė-da, yra svarbiausias Lietu-voje centras, kuriame ap-dirbamas gintaras — puiki medžiaga įvairiems meni-niams dirbiniams.

Jūros romantiką yra ap-dainavęs ne vienas lietuvių poetas. Baltijos pajūrio darbo žmonių gyvenimas iškvepė jauną lietuvių kom-pozitorių J. Jozeliūną su-kurti jaudinantį baletą "Ant marių kranto," kurį nutartą pastatyti Didžiaja-me teatre Maskvoje.

Smarkiai išaugo ir visa-siškai išsivystė ūkis ir kul-tūra Lietuvos Baltijos pajū-ryje, ryškiai rodo galingas Lietuvos liaudies kūrybines jėgas.

I. KOMARAS
geografijos mokslų
kandidatas.

St. Petersburg, Fla.

Petras Taras serga

Darbininkiško judėjimo il-gametis veteranas, draugas Petras Taras, sunkiai susirgo: Jis gruodžio 11 d. tapo nuga-bentas į "Tampa Municipal Hospital," o 13 gruodžio jam buvo padaryta operacija: iš-plausta iš vidurių "ulserų" (vo-lus). Po operacijos d. Taras buvo kritikoje padėtyje; jam reikėjo duot 6 vienutės (six units) kraujo. Po to, atrado, kad Petras pasviro į gerąją pusę ir yra viltis sugrįžimui į namus pasveikimui.

Nuo savęs, nuo literatūros draugijos ir nuo visų Petro draugų reikiu Petriui Tarui ir jo draugei Margaretai gi-liausia užuojutą ir linkių Pe-trui greičiausio sveikimo!

Visi draugo Taro draugai ir pažįstami malonėkite, jei ne ypatingai, tai per atviru-tes, aplankyti sergantį drau-gą Petrą Tarą.

Jo adresas: P. Taras, 1460 Pierce St., Clearwater, Fla.

J. Vilkelis

TRUPINIAI

Paryžiuje gyvena viena 44 metų motina, kuri nese-niai pagimdė 24-tą kūdikį. Vyriausias jos sūnus jau 26 metų amžiaus.

Izraelio dykumoje Nege-be buvo atkastos reptilijos liekanos. Apskačiuojama, kad ji gyvenusi apie 250 milijonų metų atgal.

Gen. Geo. Patton teigia, kad veik visi kareiviai turi mažiau drąsos, o daugiau bailumo.

William Morrow andai pastebėjo, kad mūsų melai pralankia visų kitų žmonių melus. Tai pritinga tūlims Amerikos politikieriams.

Taipei. — Amerikos gene-ralinio štabo viršininkas ad-mirolas Radfordas, kuris kelias dienas viešėjo Pieti-niame Vietname, dabar vie-š. Formozoje.

Valgymas ir apsivalgymas -- 4

J. J. Kaškiaučius, M. D.

Dabartiniais sunkiais lai-kais, žmogus džiaugies, kai turi ko pavalgyt. Tačiau daugelis nusideda, persival-go ir, nuoladai persivalgy-dami, pagadina savo svei-katą ir sutrumpina savo gyvenimą. Žinoma, ir nu-tunka, o riebiama būt ir ne-gražu ir nesveika.

Visa bėda su riebučiais, kad iš paprasto valgymo jie sau pasidaro daug pasiten-kinimo, pasigardžia vimo. Pailgintas savęs penėjimas ir lepinimas visokiais "mig-dolais" tai kaip ir kokios pramoga ar apeiga. Blo-giausia, kai tam atsiduoda jau pagyvenę žmonės. Pa-sitenkinimo šaltinių tuo-kiems pasiliko maža, užtat jie labiau ir labiau susikau-šia ant valgymo. Kramty-mas, rijimas, srebimas, gė-rimas, čepšėjimas esti jų beveik vienintelis pasiten-kinimo būdas. Ir jie mielai atsiduoda šitam pasitenki-nimui — ir apauga taukais.

Nėra nuodėmė bet koki valgytą padaryt skanesnį ir patrauklesnį, bet reikia susivaldyt ir neperdėt.

Kai nutukėlis jau pama-to, kad jam nebe gerai, svei-kata pašlįjo ir gydytojas jam priskyrė ribotą dietą, čia ir prasideda jam ke-bulumas. Kelias dienas, jau nusisprendęs, pusbadžiai jis pakenčia. Pabando ir to užvalgyt ir to: žalių daržo-vių su vaisiais, gal pasukų (maslionkų) su banano rie-kelėmis, gal kokių tirštų proteinų, valgo be druskos, kaip jam gydytojas įsakė. Pabando trejetą dienų — ir nebeiskenčia: ima ir persi-valgo kokiais gardžiais pa-tiekalais. Ir vėl be jų gy-vent negali.

Tik nedidelis skaičius as-ketiškai, spartaniškai nusi-teikusiujų prisipratina prie susiaurintos, apribotos die-

tos, ir tokie atitaiso savo figūrą, visą išvaizdą ir svei-katą.

Bet šiaip kiti suklumpa. Ne dėl to, kad juos taip la-bai jau vargintų alkano kančios ar badavimo bairgė, bet stačiai dėl to, kad jiems trūksta nugarkaulio, trūksta valios.

Tačiau, gardžiudamies ir apsivalgydami, jie neiš-vengia kitokių kankynių — dvasinių neramumų. Jų sa-vimone labai nukendžia. Jie nujaucia, kad tas riebumas sunkiai sveria žemyn jų sveikatą.

Jie žino, kad nutukėliai neišlaiko operacijos. Grei-čiau jie suseraga cukralige, širdies ir arterijų gedimo ligomis, gauna aukštą krau-jospūdį. Jie sudaro blogą riziką ilgiau pagyvent, ir sveikatos draudimo kompa-nijos nenori jų priimt. Sta-tistikų duomenys aiškiai parodo, kad nutukėliai 50% greičiau miršta, nei norma-laus svorio žmonės.

Jie taipgi žino, kad čia negalima kaltės nuverstant vidinių laukų, nes vien tik dėl liaukų netvarkos retas kuris tegana nutukt. Jie žino, kad nutukimas paeina nuo persivalgymo, nuo ne-tikusio maisto, kaip kad vi-sokie saldūs, gardūs, riebus pyragai, pastetai, vatulai, alkoholiniai gėralai, visur esantieji smaguriai, skan-siai, saldainiai ir įvairūs ci-vilizuoti paibeliai.

Taip, nutukėliai žino vi-są tą svorio prieauglio ma-chinaciją. Gydytojai jiems pasakė trumpai ir storai, kad viską čia nusveria ka-lerijos. Jei tu suvalgai dau-giau kalorijų, negu tavo kū-no ekonomija reikalauja, tu ir nutunki.

Nutukimo problemos — kitą kartą.

Ugdis kūdesnę armiją!

Amerikos armijos aukš-tesni karininkai, kariauda-mi Korėjos laukuose, daug ko išmoko iš patyrimo nuo šiaurinės Korėjos ir Kini-jos raudonarmiečių. Ame-rikiečių karo vadai patėmi-jo, kad korėjiečiai ir kinie-čiai daug kūdesni ir atspa-sparesni karo frontuose, negu išleptinti amerikiečiai. Mūšiuose ant aukštų kal-nų korėjiečiai, lipdami aukštą kalną, turi daug iš-tervės. Jie vikrus, taip greit nepavargsta ir neuž-dūsta, jie laipioja stačiomis pakalnėmis, kaip kokie ka-linai.

O amerikiečiai lipdami į kalnus, daug greičiau su-drimba, sužlunga. Korėjie-tis ar kinietis kareivis, su saują ryžių išbūna visą pa-rą, ir jis dar nesijaučia ba-daujančiu; o amerikiečiai reikalauja pilnai pavalgyti tris kartus per dieną. Ir dar ne bet kaip, bet kad valgis būtų karštas!

Taip, taikos laiku aukš-tesni armijos pareigūnai, vi-liodami jaunuolius savano-riai stoti į JAV armiją, daug visokių gerumų ir pa-togumų jiems prižadėdavo: gerą maistą, aukštą mokes-čių, puikią aprangą, ir išmo-kyti amato...

Beveik visi tie prižadai buvo vykdomi praktikoje — kas buvo prižadėta, tas ir ištesėta.

Nors kareiviai buvo ge-rai apmokyti ir išlavinti, bet sunkiose karo fronto sąlygose jie pasirodė per silpni, ne tiek ištvermingi, kaip kad korėjiečiai.

Ką reikia daroti? Pen-tagonas sušaukė aukštąją karo vadovybę ir patiekė savo planą: Kad ateityje kariuomenėje būtų įvesta griežtesnė disciplina; kad kareiviai būtų mokomi tu daug kiečiau; kad būtų pra-tinami dažniau prie žiaurių

karo fronto sąlygų. Armi-jos vadovybė privalo prieži-rėti, kad kareiviai nenu-tuktų, arba kad būtų kū-desni!

Kai kurie karininkai pa-sipriešino naujoms meto-doms armijai treniruoti, sakydami, kad toks sunkus kareivių mokymas ir aštri disciplina atgrasins savano-rius jaunuolius nuo stojimo į armiją. Tačiau dauguma armijos pareigūnų pilnai pritarė ugdyti naujovišką armiją. O kaslink savano-rių protesto, tai juos gali-ma įstatymais apeiti — ne kad loska! Ir dar priduria: Amerikos kariuomenė Ko-rėjoje mušėsi gerai. Bet ji galėjo muštis daug geriau.

Kuo kareiviai būna ge-riau išlavinti, tuo daugiau jų išlieka gyvais mūšiuose. O mažai apmokyti, ir dar išleptinti, žūsta greit, kaip musės...

Kai kurie Korėjos karo ko-mandieriai pasikalbėjimuo-se išsireiškė, kad kai kurio-se kuopose bei pulkuose įvy-ko suiručij: atsirado tokių, kurie atsakė į priešą šau-dyti, panaudodami penktąjį dievo prisakymą "neuž-musk".

Kaip gi tokius galima priversti, kad ir jie į prie-šą šaudytų? Vienas antro-jo karo veteranas kapito-nas aiškina taip: Per pra-ėjusįjį pasaulinį karą Ita-lijoje mūšiuose su hitleri-ninkais jo kuopa labai pa-sižymėjo drąsa ir smarku-mu, ir gavo net dvi prezi-dento citacijas (pagyrimus) už pasižymėjimą. Jis sakė, kad, einant į mūšį, visuo-met jis eidavęs pirmutinėse eilėse, o užpakalyje palik-davęs sąžentą su revolve-riu rankoje. Todėl nė vie-nas negavo progos trauktis atgal, ir tokiu būdu visi bu-vo priversti į priešą šau-dyti.

Pregresas

CHICAGOS ŽINIOS

Iš LKM Choro istorijos

Prieš 35 metus, kada kris-talizavosi pažangūs ele-mentas ir rengėsi atsiskir-ti nuo oportunisticinio ele-mento, tada ne tik šiaip lie-tuvių organizacijos aižėjo ir aplyšo, bet taip pat ir te-atrų rateliai ir chorai. Ka-da buvo nebeįpakenčiama atmosfera, pažangieji cho-ro nariai ieškojo išeities, kad atsiskirti nuo oportu-nistų ir sutverti naują cho-rą. Ir, reikia pripažinti, tas jų užmanymas pavyko.

Naujojo choro organiza-torė buvo A. Meilienė, da-bartinė Jakienė. Jai padė-jo U. Navikaitė-Vėšienė (mi-rusi), J. Bendokaitis, J. Vir-bickas ir daugelis kitų. Su-galvota, padaryta. Gražio mintys jauniems ir energi-kiems žmonėms skrenda, kaip arai padangėmis. Di-delis noras ir troškimas ir dedamos pastangos visados atneša gausių vaisių ir pa-skui džiaugiasi ir pirm-tūnūnai, tu laikų ledų laužė-jai, ir jiems simpatizuojan-ti visuomenė.

Vieną gražų vakarą, kaip paprastai, Wicker Park sa-lėje vyksta Pirmyn Choro repetitijos. Laikė pamokų choro mokytojai J. Katiliui įteiktas laiškas. Jis ir šiaip jau nujaute ką tokio nepa-prasto, nes choristų į prak-tikas atsilankė mažiau negu paprastai. Katilius, per-skaite laiškiui, pamatęs ka-meį dalykas, tuoj išvyksta

su kitais į Meldažio svetai-nę, kur jo laukia didelis bū-rys pabėgusių iš Pirmyn Choro dainininkų, ir čia iš Pirmyn Choro išdygo Lais-vės Kanklių Choras, kuris ir šiandien tebegyvuoja.

Dar reikia pridurti, kad Kanklių Choras ūmai ėmė augti dainininkais. Atsiradus Chicagoje A. Kvedarui, Katilius jį parekomendavo šiam chorui vadovauti. O jis pats buvo tik asistentu Kvedarui.

Pirmyn Choras buvo su-tvertas LSS 81-mosios kuopos, ir jam vadovavo J. Ka-tilius. Jis taipgi vadovavo ir Socialistų Vyrų Choriui, kuriame dainavo S. Dilius (jau miręs). Katilius per-vedė vyrų chorą Diliui mo-kyti.

Kada Pirmyn Choras ne-teko Katilius, jis buvo la-bai subliuškes. Maža sau-lė dainininkų bėpalikio ir vos tik laikėsi, kaip ant vištos kojos. Dažnai jam tekdavo chorvedžius mainy-ti. Pirmyn Choriui moky-tojavo P. Sarpalius (jau miręs), J. Jankauskas (iš-vykęs į Lietuvą, J. Gruša, S. Dilius ir kiti, ir per ilgą metų eilę vadovavo geras muzikas K. Steponavičius.

Tai taip iš Pirmyn Choro Choro išsirutuliavo ir išau-gio LKM Choras.

Eks-kanklietis

Waterbury, Conn.

Gruodžio 19 d. įvyko meti-nis Lietuvių Laisvo Kapiny-no palaikytojų susirinkimas. At-stovų dalyvavo 13, viso nuo 3 draugijų. Šitos kapinės tapo įsteigtos per draugijas, ir iki šiol draugijų atstovai valdo ir tvarko kapines. Įsteigtos 1902 metais ant laisvų pamatų. Iš sekretoriaus raporto teko su-žinoti, kad šiemet jose palaik-dota 6 ir parduotas vienas lo-tas. Reikiama, labai prastas bi-znis. Ir prie geriausių norų ne-galima išsiversti. Pasirodė, kad yra virš \$300 nedatek-tavus. Bet kapinės yra geroje tvarkoje. Keliai asfaltuoti, zo-lė apipiauta ir visi kiti daly-kai apžiūrėti, ačiū delegatų darbštumui ir sumanumui.

Seniau būdavo taip, kad di-desniau apdirbimų draugijos turėdavo sudėti po tam tikrą dalį apmokėjimams, bet šiandien dasigyventa prie to, kad kapinynas turį ižde pinigų, ne-žiūrint, kad pasitaiko nedate-klius. Jis tampa atmokėtas iš iždo. Vėlydybėn 1955 metams išrinkta: pirmininku F. Rama-nauskas, vice-pirmininku A. Balčiūnas, finansų raštininku M. Vosylius, užrašų raštininku J. Svinčūnas, o iždinku J. Striauskas. Duobkasis J. Za-lencas. Iždo globėjais: A. Orantas ir J. Trečiokas.

Gruodžio 3 d. tapo palaido-tas Jonas Butkus, 82 metų žmogys, kuris buvo vienas iš tų, kurių storone tapo įsteig-tos šitos kapinės.

Delegatas

Jei Tamsta dar neprenu-meruojai dienarašį Laisvę, tai tuojau užsienykite. Jis kas-dieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pa-ulio.

Dėlei Susnikų Jurgio kritikos

Kadangi ir aš esu maino-se išdirbęs virš 25 metus ir taip pat esu ilgametis "Laisvės" bendradarbis, tai daugelis mano, būk aš — po slapyvardžiu Eks-Mai-nierys — esu parašęs ir Susnikų Jurgio kritiką dėl jo "Lietuvos Sūnaus—Iševio".

Tūli mainieriai man per laiškus net kreditą už tai atidavė...

Todėl šiuomi viešai pa-reiškiu, kad už minėtą kri-tiką nuopelnas ne man pri-klauso, nes aš jos nerašiau.

J. Vilkelis

Roma. — Italijos kabine-tas nusprendė paskirti \$8,000,000,000 (8 milijonus do-lerių), kad aprūpinti dar-bais 4 milijonus bedarbių. Italijos valdžia bijo, kad ne-darbas dar labiau nedidėtų ir todėl imasi tokių drastiš-kių žingsnių, sako valdžiai artima spauda.

Bet kairioji spauda sako, kad tie žingsniai toli nepa-kankami.

New Delhi. — Maršalas Tito dabar plačiai keliauja po Indiją ir susipažįsta su jos gyvenimu. Sakoma, kad būdamas sostinėje Tito su Nehru kalbėjosi bent 20 va-landų, daugiau, negu bet koks kitas lankytojas iš užsienio.

ŠVEDIŠKAS DEGTUKAS

(Kriminalinis apsakymas)

(Taša)

— Veni, vidi, vici! — tarė jis, įlėkdamas į Čiubikovo kambarį ir krisdamas į krėslą. — Garbės žodis, pradėdų tikėti savo genialumu! Klausykite, po velnių! Klausykite ir stebėkitės, senime! Juokinga ir graudu! Mūsų rankose jau trys... ar ne taip? Aš radau ketvirtąjį arba tikriaus — ketvirtąjį, nes ir šita yra moteris! Ir kokia moteris! Už vieną prisilytėjimą prie jos pečių aš atiduociau dešimt gyvenimo metų! Bet... klausykite... Nuvažiavau aš į Klauzovką ir ėmiau aplink ją sukli ratą. Aplankiau aš kelyje visas krautuvėles, smukles, rūsius; klausinėdamas visur švediško degtukų. Visur man sakė "nėra". Sukau aš ten ratą iki šiol. Dvidešimt kartų nustodavau vilties ir tiek kartų atgaudavau ją vėl. Trankiausi visą dieną ir tik prieš valandą suradau tai, ko ieškojau. Už trijų varstų nuo čia. Paduoda man pakelį dešimties dėžučių. Vienos dėžutės nėra... Tuojau: kas nupirko šitą dėžutę? Tokia ir tokia... — Patiko jai... šnypščia. Balandėl mano! Nikolajau Jermolajičiau! Ką gali kar-tais padaryti žmogus, išvytas iš seminarijos, ir prisikaitęs Gaborio — tai tiesiog nesuvokiama! Nuo šios dienos pradėdau gerbti save!.. Uff... Na, važiuojame!

— Kur gi?

— Pas ją, pas ketvirtąją... Paskubėti reikia, kitaip... kitaip aš sudegsiu iš nekantrumo! Žinote, kas ji? Neatspėsite! Jaunutė žmona mūsų nuovados viršininko, senelio Jevgrafo Kuzmichiaus, Olga Petrovna — štai kas! Ji nupirko tą degtukų dėžutę!

— Jūs... tu... jūs... iš proto išėjai?

— Labai suprantama! Visų pirma, ji rūko, Antra, ji lig ausų išmylejusi buvo Klauzovą. Jis atmetė jos meilę dėl kažkokios Akulkos. Kerštas. Dabar aš atsimenu, kaip viena kartą suradau juos virtuvėje už širmos. Ji prisiekinėjo jam, o jis rūkė jos papirusą ir pūtė jai dūmus į veidą. Betgi važiuokime... Greičiau, o tai jau temsta... Važiuokime!

— Aš dar neišsikrausčiau iš proto tiek, kad dėl kokio vaikūščio trukdyčiau nakčiai kilti, dorą moterį!

— Kilnią, dorą... Skarmalas jūs po to, o ne tardytojas! Niekuomet nedrįsau kolyti jūsų, o dabar jūs mane verčiate! Skarmalas! Mazgotė! Na, balandėl, Nikolajau Jermolajičiau! Prašau jus!

Tardytojas numojo ranką ir nusispiovė.

— Prašau jus! Prašau ne dėl savęs, o teisingumo dėlei. Maldauju, pagaliau! Padarykite man malonę nors kartą gyvenime!

MONTREAL, CANADA

Darbininkai pavaišino majorą

Naujai išrinktas Montreale miesto majoras, kaip atrodo, daro tam tikrus žygius arčiau susirūšti su visais miesto gyventojų sluoksniais. Neatsisakoma jis net su organizuotais į unijas darbininkais palaikyti glaudesnius santykius. Ta proga visos didžiosios vietos unijos — Quebec Federation of Labor (AFL), Quebec Federation of Industrial Unions (CIO) ir Canadian and Catholic Confederation of Labor — bendrai suruošė majorui Jean Drapeau vaišes. Jis net išsitarė į jos dalyvauti ir dalyvavo. Tai įvyko gruodžio 29-tą dieną.

Tai pirmas Montreale unijų istorijoje toks įvykis. Ir tai ne vien dėl to, kad majoras toliose vaišėse dalyvavo, bet ir todėl, kad visos šios trys didžiosios unijos bent vienu klausimu galėjo susitarti ir bendrai veikti. Paprastai tarp jų (darbininkų nelaimė) santykiai ne kokie, o kaip kada net ir gerokai įtempti.

Pats majoras laike vaišių pasidavė dar daugiau suorganizuotais darbininkais palaikyti tampašius santykius. Tačiau kaip bus gyvenime, tai tik ateitis parodys.

Pagimdė kūdikį kaimyno automobilije

Prieš pat kalėdines šventes, Mrs. Vanier pasijuto, kad "garnys" žada ją aplankyti su "dovanomis." Paprasė kaimyną, kad su savo automobiliu nevyktų ją į ligoninę. Bevažiavau į ligoninę, automobiliu moteris pagimdė dukterį. Nuvežus į ligoninę gydytojas suteikė visą reikalingą medicale pagalbą ir motiną bei naujagimį, pasirodė, nieko nuo to nemokėtojo, išskyrus "shock..."

Pavogęs automobilį, reikalavo pinigų, atsidūrė kalėjime

Tarpušventį vienas vyras pas pavogė automobilį ir palatė. Paskiau per telefoną pranešė savininkui, kad jis pavogęs automobilį ir gali jam grąžinti, jei šis suteiks sumokėti jam \$200. Pasiūlė ir vietą, kur galės susitikti. Kuomet savininkas paklausė, kaip jis į galės pažinti, vagis atsakė, "aš būsiu apsilvęs tavo paltu." Sutiko, bet savininkas tuojau pasiūlė ir policiją. Tuo vagiui areštavo ir pado-dino kalėjime.

Susiziedavo

Teko patirti, kad laike švenčių susiziedavo Annie Joniky-

Diukovskis atsiklaupė ant kelių.

— Nikolajau Jermolajičiau! Na, būkite toks geras! Pavadininkite mane niekšu, nenaudėliu, jeigu aš klystu dėl šios moters! Byla juk kokia! Byla! Romanas, o ne byla! Per visą Rusiją nuskambės! Ypatingai svarbioms byloms tardytoju jus padarys! Supraskit jūs, neprotingas seni!

Tardytojas suraukė antakius ir ne-
rūžtingai ištiesė ranką prie skrybėlės.— Na, ma tave velniai! — tarė jis. —
Važiuojame.

Buvo jau tamsu, kada tardytojo šarabanas privažiavo prie nuovados viršininko prieangio.

— Kokie mudu kiauulės! — tarė Čiu-
bikovas, imdamas už skambučio. —
Trukdomė žmones.

— Niekio, nieko... Nebijokite... Pasa-
kysime, kad mums lingė nulūžo.

Čiubikovą ir Diukovskį sutiko ant
slenksčio aukšta, apkūni moteris, apie
dvidešimt trejų metų, juodais kaip der-
va antakiais ir riebiomis, raudonomis
lūpomis. Tai buvo pati Olga Petrovna.

— Ach, labai malonu! — tarė ji, šyp-
sodama visu veidu. — Kaip tik vakarie-
ni spėjote. Mano Jevgrafo Kuzmichiaus
nėra namie... Pas popą užsisėdėjo... Bet
mes ir be jo apsieisime... Sėskite! Jūs
iš tardymo?

— Taip... Mums, žinote, lingė nulū-
žo, — pradėjo Čiubikovas, įeidamas į sa-
loną ir sėsdamas į krėslą.

— Jūs iš karto... apstulbinkite! — su-
šnibždėjo jam Diukovskis. — Apstul-
binkite!

— Lingė... Hm... taip... Ėmėme ir už-
važiavome.

— Apstulbinkite, jums sakau! Su-
pras, jeigu tampsite!

— Na tai daryk, kaip pats žinai, o
mane ateisk! — suniurnėjo Čiubikovas,
atsistodamas ir eidamas prie lango. —
Negaliu! Tu užvirei košę, tu ir srėbki!

— Taip, lingė... pradėjo Diukovskis,
prieidamas prie nuovadienės ir raukda-
mas savo ilgą nosį. — Mes užvažiavome...
ė-ė-ė... ne vakarienai ir ne pas
Jevgrafa Kuzmichį. Mės užvažiavome
paklausti jūsų, maloningoji poncia, kur
yra Markas Ivaničius, kurį jūs užmu-
šėte.

— Ką? Koksai Markas Ivaničius? —
ėmė vapaloti nuovadienę, ir jos didelis
veidas staiga, vienu akimirksniu, skais-
čiai išraudo. — Aš... nesuprantu.

— Jus klausiu įstatymo vardu! Kur
Kliauzovas? Mums viskas žinoma!

— Per ką? — tyliai paklausė nuova-
dienė, neišlaikydama Diukovskio žvilgs-
nio.

(Bus daugiau)

Laisvoji Sakykla

MIKAS DETROITITIS BĖDOJ,
BET...

Tai jau ne pirmas sykis, kad M. D. papuola į bėdą už kritikavimą mūsų kalbininkų, kurie, taip pasiry-
žusiai bruka į mūsų kalbą anglis-
kus žodžius ir šiaip iškraipo rašybą,
mūsų supratimu. Bet M. D. nėra
vienišas, jis turi daug pasekėjų, nes
daug darbo žmonių tuo nepasiten-
kina, bet ne visi jie sugėbė išieiti
su tuo į spaudą, tad jie turi pasi-
tenkinti papykimu, pasibarmu ir
nusikėkimu mūsų kalbininkų an-
rašų.

Netaip yra su M. D. Šių žodžių
rašytojui irgi ne sykį teko su mūsų
kalbininkais pasibarti. Iš visko
man atrodo, kad redakcija nori
tapat nors Miko atskratyti. Kam
būt iš to nauda? Juk redakcija
dažnai nusiskundžia dėl stokos ben-
dradarbių ir tt., tai kodėl su jais
nesugyventi?

Šiaip ar taip įbekalbesime, M. D.
yra jau gerokai prasiliavęs rašy-
boje ir gramatikoje ir retkarčiais
parašo neblogų straipsnelių "Lais-
vei". Taigi, jis mums reikalingas.

Dabar eime prie kitos daly-
ko. Mano supratimu, M. D. dau-
kame yra teisingas, kad ir šiose
diskusijose. Tiesa, jis daug kame
daro klaidų, bet kas gi jų nedaro?
Jis padarė klaidą, kad per daug
užsispyrė dėl žodžio ęjo — pe-rėjo,
norėdamas nedailesti pat pat tą
žodį rašyti kita prasme — per-ėjo;
betgi pasirodė, kad tai neįmanoma.

Antra M. D. klaida, jeigu tai
tiesa, kaip redakcija ji keltina,
kad jis iškraipė Lailo žodyne žo-
džius. Tai yra negražu ir neman-
dagu.

Trečia klaida M. D. daro, kal-
tindamas mūsų kalbininkus ir ta-
me, kodėl kupškinėjai ir žemiau-
dar nepamainė savo termino
(Gal tarmės? — Redakcija.) savo
kalboje. Čia mūsų Mikas pamir-
so vieną mažą, — kad mūsų kal-
bininkai nerado taip, kaip an-
kštonės kalba, bent man neteko to
pastebėti mūsų laikraščiuose bei
knygose.

Apie pagalbą
M. D. kalbina smetonininkus pra-
dėjimo rašyti žodį pagalba, vietoje
pagalba. Sunku būtų tikrai pasa-
kyti, kada ir kas pradėjo taip ra-
šyti. Klekman ant greituojų pavy-
ko atsekti pagal LLDL leidinius,
tai dar 1933 metų leidinyje "Spa-
lis" visur vartojama pagalba. (La-
lio žodyne, išleistame dar 1915 m.,
kartu su pagalba paduodama ir pa-
galba — Redakcija.) Čia esant li-
kęs suklikti su M. D., kad ne kas
kitas, kaip tik smetonininkai pra-
dėjo tą vaikišką tarmę rašyti, nes
jie, tu laikų Lietuvos valdonai, jų
rašytojai ir mokytojai, kuriuos val-
dininkai skirdavo, labai norėdavo
atsiskirti nuo paprastų žmonių, tad
ir pradėjo rodyti savo mokslą
būklę į mūsų kalbą angliskais žo-
džiais. Ar pagalba yra angliskais
žodis? — Redakcija.)

Mūsų, Amerikos progresyvių
spaudos, redaktoriai tada tam ne-
pritare, amos kritikavo už tai, sa-
kydami: Jie — smetonininkai, bur-
žuazija — ne tik žiauriai inauodo-
ja savo tautiečius, jie iškraipo
istoriją, dardo mūsų gražią kalbą,
ir tt.
Bet Antrajam karui baigiantis,
ty smetoniški žodžiai jau pradėjo
rodytis ir mūsų spaudoje apskritai ir
karui pasibaigus, mus plūstė užplū-
do angliskų žodžiai.
Tačiau mūsų tikrasis klausimas
yra, kodėl reikėjo pradėti rašyti pa-
galba, vietoje pagalba? Juk vie-
naip ar antraip rašysime, žodžio
reikšmė pasiliks ta pati, tikrai pa-
galba tarant kažkaip liežuvis
klūva, nesąsmonė ištarti. Tai kam
iš viso reikėjo pradėti taip rašy-
ti? Mes, tu keistų tarmių prieši-
ninkai, vadiname ją vaikišku man-
dravimu, nes mums taip atrodo.

Klubas
Antras gincas dėl klubo. Ne-
kantrus užėdė antgalį. Klubas,
ir ką Mikas iš jo padaro? Niekas.
Tiesa, Nekantrus kaltina M. D., kad
anas nepripažįsta daugmeniskumo
bendratis, ir tt.
Man gi atrodo, kad čia M. D. ti-
ninkai. M. D. tikrai išaiškino
tai bendradarbiui to netinkamo pava-
dinimo, — jį davė mūsų kalbininkai,
tai jie ir yra to viso reikalo kalti-
ninkai. M. D. tikrai išaiškino
to svetimo žodžio reikšmę, kad
club reiškia tam tyčia apdrožta pa-
gal-lazda, pav., policisto lazda. O
jeigu mes pradėsime jį aiškinti
lietuviškai prasmė — klubas, tai iš-
eis didysis žmogaus kojos sąnarys;
vadinasi, jeigu Nekantriam nepa-
tinka būti angliska lazda, tegul jis
būna lietuvišku sąnariu.

Dabar, kada mes sakome: susi-
rinkime į klubą, tai reiškia, kad
mes susysime į lazda arba žmonių
kojos sąnarius. Ar tai galima?
Ne, negalima. O jį namų sueti ga-
lima. Taigi tas ir parodo, kad tas
pavadinimas žmonių organizacijai
netinkamas.

Paprastai vadinami klubai turi
namus, tai kodėl jų ir nevadinoti
namais? Sakysite: Detroito lie-
tuvų namas ar namai. Taip Lie-
tuvų seniau ir vadindavo; pav.
Panevėžyje priešais bažnyčią buvo
arbatnamis, senelių namai, toliau
buvo merginų namai (kur mergi-
nos vakarais susitinkdavų laiką
praleisti), buvo žydų namas, vo-
kiečių namas, ir tt.
Smetonininkai begudruvodami pa-
vadinę angliskai — klubas, ir da-
bar tebeklubuoja, anot M. D. Rei-
kia stebėtis, kad ir dabar kai Lie-
tuvų valdo mūsų žmonės, pasi-
džiudami tą smetonpalikčių nauje-
nybę palaiko. Mano supratimu, to-
kiam žmonių sambūrių geriausia
tikty pavadinimas užteigos namas
arba vakarėlio namas, nes darbo
žmonės tik vakarę ir turti laisvą
laiką tam vakarėliui.

Jei Tamsta negali gauti
Laisvės naujo skaitytojo, tai
nors stambesne auka paremk
biudžeto sukėlimą.

Jieva, bjaurus, įleiskit, ir tt.
Kodėl iš šių žodžių, kaip viršū-
parasyti, išmetama raidė j? Juk
kas smetonininkai nemandruoja,
kiekvienas pripažįs, kad tuos žo-
džius tarant aiškiau jauti skam-
bant balsę j. Čia jau M. D. turi
tiesą savo teorijoje, kad tarant
Ieva su trumpąja i nebesigirdi bal-
sę užgavimo-jotos (j). Taigi, koks
buvo reikalas tą daryti? Aš nieko
liko tame reikale nematau, kaip
tik tą smetonininkų gudravimą. O
jeigu kas žinote, ką kita, pasaky-
kite. Toliau, man atrodo, kad jei-
gu jau rašyti anuos žodžius be jo-
tos (j), tai tada turime rašyti su
trumpąja i ir Jona, Juozą, Jurgį,
ir tt. o tada būtų šitaip: Jeva, Jo-
vas, Juozas, Jurgis, ir tt.

Nagi, pabandykite tuos žodžius
ištart su trumpąja i, kaip viršuje
parašyta, o tuojau pajusite, kaip
liežuvi kažkaip lazda, tarsi kaž-
kaip iš galugerklio ir gomurio; lie-
žuvis būtinai taria jots (j) ir tiek.
Argi tas neparodo, kad čia kas
nors sugadint? O kam to rei-
kia?

Aš negaliu suprasti, kokia pras-
mė rašyti Jieva ir kitus žodžius su
trumpąja i, o vistiek žodi tarant
ištart su j? Mano supratimu, tai
tik painiojimas mūsų rašybos, dau-
giau niekas. Argi su tuo jau pra-
dedama tokia rašybą ir pas mūs,
lietuvių, kaip pas anglus, — vienai
rašo, kitaip ištaria?

Panevėžietis

Redakcijos prierašas. Dedame šį
Panevėžiečio raštą žymiai sutrum-
pinę, ir dedame ne tam, kad jame
būtų iškelta kas nors nauja arba
kad daug kas išaiškintama, o tam,
kad patenkinti patį Panevėžietį.

Panevėžietis skundžiasi, būk re-
dakcija neduodanti jėms kalbos
reikšmės išsivieškinti. Tai netiesa.
Pats Panevėžietis čia pat pasisakė,
kad jis Laisvėje vietos yra gavęs
ne vieną kartą: "Šių žodžių rašy-
tojui irgi ne sykį teko su mūsų
kalbininkais pasibarti." O kiek
vietos kalbos-rašybos "kritikavi-
mui" yra gavęs M. D.? Ir tai vis
kartojimas beveik to paties daly-
ko — "pagalba", "pašalpa", "klubas".
Galima išsivieškinti, galima šio bei
to paklausti. Galima su kuo kuo
ir nesutikti. Bet rašant reikia tu-
rėti saiką. Kas su mūsų laikraščiu
atsitiktų, jeigu jį paverstume ba-
lastinėmis polemikomis po 5-6
skiltis ilgio? Skaitytų pasiliktų
gal tik vieni "kritikai".

Kas gi iš šių polemikų išeina?
"Kritikai" ima "skaldyti iš adatos
vežimą" — apie tai, ką žino, ir
apie tai, ko dar nežino; pašalpa
ir, spėjioja, ir dažnai išsklampa
į raštą. O ne visa tai galima pa-
tikėti skaitytojams kaip gryną pi-
nigą, tenka atsakyti — netikslumus
bei sąmoningus iškraipymus nuro-
dyti, dar daugiau vietos laikraštyje
eikvoti.

Dėl fermos: galite ją rasti Web-
ster's Universities Dictionary. Un-
abridged, o tuomet nereikės spė-
lioti bei ką nors melaginti.

Dėl klubo. Lietuviai savo klubą
pasimė iš anglisko club. Ir niekas —
rautes, nei M. D. nei Panevėžietis,
dėl to "neklubavo", "nesanariavo",
ir "nelazdavo", kol iš klubo i nebu-
vo išmesta. Tik po to ir M. D. ir
Panevėžietis apsimeta nežinliais ir
bando skaitytojams, lyg mažiems
vaikams, įkalbėti, būk club reiškia
tik policisto lazda, tuo save tik
pajuokai išstatydami.

Ka norite pasakyti "daugmenis-
kumo bendradarbi"? Tokio pava-
dinimo jokioje gramatikoje nėra,
neigi ji vartoję Nekantrus savo
aiškinimuose M. Detroitiečių. Jis
nurodė M. D., kad ir mūsų kalboje
ir kitose kalbose yra daug žodžių,
turinčių daugiau negu vieną pras-
mę. O tai yra daugiaprasmingu-
mas, bet ne "daugmeniskumas".
"Bendratis" yra pavadinimas tai
veiksmažodžio forma, kuria nepa-
sako, ar veiksmas buvo, yra ar
bus atliktas, o tik pasakoma pats
veiksmas: eiti, rašyti, skaityti, ir tt.
Su klubu ji čia nieko neturi.

Matote, kada stengiatės kuo dau-
giau prirašyti, o mažiau skaitomus
dalykus išstudijuoti, tai pasitaiko
"iš didelio rašto išeiti į kraštą". O
tada kas nors kitas turi į kėlą
sugrąžinti — laikraščio vietą eik-
voti.

Dėl raidės j. Panevėžietis ją
vadiną "balse". Rašant apie kalbą
rašybą reikia nors šitokius abeči-
liskus dalykus žinoti. J yra ne
balsis, bet priebalsis — kaip b, p,
tik minkštai tariamas.
Jieva ir kiti panašūs daiktavar-
džiai be priebalsio į visai nenun-
čia, nes jis vien vistiek negirdimas.
Suminkštinta e (ie) lygiai taip ta-
riama varde Jievojė, kaip kitame
daiktavardyje pivejė. Nors Jevojė
ir vartotume J, bet be e su-
minkštintimo raidė i šį vardą vis-
tiek tektų tarti, anot Panevėžie-
čio, iš "galugerklio" kaip ir daikt-
tavardį piveja — pveja. Kitaip sakant,
Jevojė reikiama "muzika" atlieka
ne J, bet i.

J gretinai su i vartojama tik
vadinamose beformuose žodžiuose
(kurų formos nesikeičia) — ji, jis.
Turime, tačiau, pasakyti, kad ir
M. D. Panevėžietis, mokė pa-
kankamai gerai rašyti, kad laik-
raščiu bendradarbiauti, ir yra pa-
gauliajam. Tik jio turėtų mažinti
savo palinkimą rašyti dažniausiai ir
daugiausia tad, kai nori ką nors
"pakadenti". Galima susirasti ir
kitokių temų.

Jei Tamsta negali gauti
Laisvės naujo skaitytojo, tai
nors stambesne auka paremk
biudžeto sukėlimą.

Krislai

(Taša iš pirmo pusl.)

Roscoe Drummondas
džiaugtis, žinoma, turi pil-
niausią teisę. Tik baisiai
negražu, kad jis labai ne-
gražiai veidmainiauja. O
jis veidmainiauja, kai jis
sako, kad niekas Ameriko-
je nedraudžia niekam būti
komunistu ir skelbti komu-
nistines teorijas bei filoso-
fijas. Tik jiems esą drau-
džiama būti organizuotais.
O tai esą pilnai suderina-
ma su demokratija ir ša-
lies konstitucija!

Kur čia logika ir protas?
Lygiai taip, jeigu būtų už-
daryta, nulegalizuota Re-
publikonų partija, o jos ly-
deriai sukišti į kalėjimus,
bet kas nors turėtų drąsos
sakyti, kad republikonų nie-
kas nepersekioja, kad nie-
kas nedraudžia jiems pro-
paguoti savo teorijas ir fi-
losofijas.

Dr. Bush, vienas iš žy-
niausių atominių mokslin-
inkų, esąs labai susirūpi-
nęs. Jis sako, kad mūsų
valdžia tiesiog smaugtė
smaugta mokslininkus su
savo "lojalumo programa".
Jie nebegali pasijudinti, jie
nebegali kvėpuoti. Jie nu-
žiūrėti ir stumdomi iš vie-
tos į vietą, kaip paskutiniai
valkatos.

Dr. Bush nebe pirmas
mokslininkas šitaip paši-
kundžia. Bet ar įvairio-
se kongresinėse komisijose
sėdį makartizmą užsinuo-
diję Amerikos "vaduotojai
nuo komunizmo" su tokiais
balsais skaitys?

Čilės respublikos prezi-
dentas Ibanez nebesusikal-
ba su Čilės kongresu. Jo

kabinetas ir vėl nuvirto.
Fašistuojantis Ibanez už-
simanė visus kairėsius
žmones išstremti iš miestų ir
industrijų centrų. Kongre-
sas pasipriešino, pareiškė
kabinetai nepasitikiėjimą.

Kerštaudama vyrui,
sužeidė svetimus

New Yorko centre, prie
39th St. esančioje Woolworth
dešimtukinėje, pilnoje kostu-
merių, bronzietės Mrs. Wa-
shington šliokštelėjo lajus
skiediniu į ten buvusį savo
vyrą. Bet tas žinodamas žmo-
ną ieškant progos jam keršyti,
prasilenkė. Dėl to skiedinis
apliejo penkis kitus asmenis.
Du iš jų pavojingai apdeginti.
Sužeistųjų 4 pasiliko ligoni-
nėje. Viena viduramžė moteris
ir 16 metų jaunuolis ran-
dasi pavojingoje padėtyje. Ji
pati apsigedino ranką ir areš-
tuota.

Kalėjime gavo 250
atviručių

Civilių Teisų Kongreso va-
das ir teisų apgynėjas Wil-
liam L. Patterson, negalėjo tu-
rėti linksmy Kalėdų. Kalėji-
me buvimas šventėmis yra
skaudus visiems, jų daugiau
tam, kuris ten įbruktas nekal-
tai.

Ji atlinkisiam jo advoka-
tui Reuben Terris'ui Patterson-
nas sakė, jog gavimas 250 at-
viručių nuo draugų, kurie te-
bedirba jo vykdyti svarbų
darbą, jam žymiai nušvitino
tas tamsias dienas.

Medus Sveikatai

Medus yra labai naudingas
sveikatai. Laisvės įstaiga gali
jus aprūpinti medum.
Kaina: Kvorta \$1.25
Pusgalionis \$2.50

SO. BOSTON, MASS.

Dienraščio Laisvės naudai metinis bankietas
įvyks sekmadienį, sausio (Jan.) 23 d., pradžia
5:30 val. vakare, salėje 318 Broadway.

Bankietas bus gražus ir vaišingas. Bus įdo-
mi programa, kuri susidės iš solų ir duetų;
taipgi dainuos didysis Bostono Choras. Svečių
dalyvaus iš New Yorko ir iš kitų tolesnių ko-
lonijų.

Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti į
ši gražų bankietą, pasilinksinti ir paremti dien-
raštį Laisvę. Užtikriname, kad visi turėsite
smagų laiką.

Rengia LLD 2-ra kuopa

Pranešimas Visuomenėi dėl
ANTANO METELIONIO KNYGOS

Prenumeratų rinkimas knygai jau turi būt
baigtas iki sausio 10 d., 1955 metų; visos pre-
numeratos turi būt prisijusios Laisvės spaustu-
vei. Knyga jau spausdinama ir prenumerato-
rių vardai eina į paskutinį mušimą. O pasku-
tinis mušimas turi būt paruoštas apie sausio
10-tą dieną.

Kurie dar neužsisakė Antano Metelionio
knygos "Apie Dievus ir Žmones", dar galite
užsisakyti, bet tai greit turite tą padaryti. Kny-
gos kaina \$1.00.

Knygos bus spausdinta ribotais kiekiais, re-
miantis iš anksto gautais užsakymais, todėl yra
svarbu gauti kuo daugiausia užsakymų iš anks-
to. Del laiko trumpumo užsakymus galite sius-
ti tiesiai į "Laisvės" spaustuve.

Laisvės Administracija

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Darbininkų sužeidė keltuvas nelaimėje

Clem Brenerson, Ozone Park gyventojas, tapo pavojingai sutrauktas keltuvo New York, 719 Broadway. Jis kaip nors pateko tarp jo paties operuojamo keltuvo ir sienos toje vietoje. Jį taip vilko, viena ranka.

Išvogė 400 sv. šepą

Brooklyne iš Krug Bakery Co. naktį vagys išvogė 400 svarų svorio saugią šepą. Sako, kad jo buvo \$10,000. Vagys išgavo per stogą. Pašalino garą, įvairuoti sunkvežimį, kuriu išėję iš vežė.

Žuvo po traukiniu

IRT trekių prižiūrovas James Smith tapo traukinio užmuštas traukiniams pastatyti stotyje prie 204th St., Bronx.

Moterys plėšikai

Brooklyne viena sena moteris apsiskundė, kad dvi moterys per apgaulę išgavo iš jos butą ir apvogė. Ji sakėsi buvusi primušta iki netekimo sąmonės, tačiau pati nuėjo pas kaimynus apie tai pranešti ir atsiskė eiti į ligoninę patikrinti sveikatą.

Republikonai pasiskyrė Seimeliui vadovybę

New Yorko valstijos republikonų viršenybė paskyrė 7 asmenų komitetą, kuris nustatins Valstijos Seimelio narių republikonų politiką. Du iš jų yra senatoriai, 3 assemblymenai, valstijinis pirmininkas L. Judson Morhouse ir generalis prokuroras Jacob K. Javits.

Apdegusioji moteris mirė ligoninėje

Mrs. Nora Durehoitz, 71 metų, mirė Kings County ligoninėje pasėkoje apdegimo savo namų virtuvėje.

Mrs. Durehoitz tapo apdeginta gaminio pečiaus liepsnai uždegus drabužius jos pačios virtuvėje, 642 Evergreen Ave., Brooklyne. Tai ją apkepusi vežiojo nuo vienos ligoninės į kitą, nes viena ligoninė nusprendė, kad negali jos priimti. Dėl to užtruko ilgas laikas iki jai gavo pirmąją pagalbą.

Viesbučio tarnautoja įtarė vagystės

Joseph Benenati, 36 metų, dirbęs viesbutyje svečių registruotoju, tapo suimtas gatvėje, defektu pasirodžius, kad jis yra jų ieškomasis asmuo, įtartas apvaginėjime viesbutuose kambarių ir privatinių namų.

Suėmus, toliau, jam vis darėsi painiau išsiaiškinti. Kai jį nusivedė prie jo auto, ten radosi mink kailiniai, kurių savininkės jis negalėjo pasakyti. Jo kšėnėje rado celluloido plaukelių, kurių ten buvimo tikslas jis neįsaiškino. Policija sako, jog vagys tuos naudoja užraktams atspragiuoti.

Nuvykus į jo kambarį viesbutyje Bryant rado apie \$15,000 vertės svetimų daiktų. Paskiausiu laiku jie buvo raportuoti kaip išvogti. Jam priskaito apie 300 vagystių.

Unija atėjo pagalbon padegėlių šeimai

Anksti Kalėdų rytą įvyksiam gaisre netekusi dviejų narių, buto ir drabužių Rivera šeima vis tebebuvo be buto ir be jokios pagalbos iš valdinių įstaigų. Dieną pirmą Naujų Metų penki iš likusiųjų gyvais šeimos narių tebebuvo pas savo draugus Pagan, kurių pačių šeima susideda iš 6 asmenų.

Pirmoji svarbiausia pagalba atėjo iš netikėto šono. Apie Riverų padėtį aprašymą darbininkų spaudoje pamatė jo darbo draugai unijistai, Retail Drug Employees Unijos Lokalo 1199-jo nariai. Unijos delegacija sutiko su Rivera nueiti į valdinę namams įstaigą. Riverai pažadėjo būti projekto. Unijistai pažadėjo, sudovanoti ir atvežti būtiniausius rakandus, nes Riverų turėtuosius gaisras sunaikino.

NEPRAŠVILPKIT PROGOS

Pamatykite "Prašvilpta Laimę"

Juokingoji komedija apie paieškosimus merginų apsigedimui — "Prašvilpta Laimė" — bus pastatyta jau ši sekmadienį, sausio 9-tą, pradėdant 3:30 valandą popiet. Vieta—Liberty Auditorija, kampas 110 ir Atlantic Ave., Richmond Hill. Įėjimas — tik \$1.25, įskaitant taksus. V.

RŪPINASI LKČ GĖLYNU

Naujųjų Metų vakarą d. Siaurys išilė LKČ gėlininkui \$1 pavasariniams gėlynų reikalams. Tai dabar šiame fonduke yra jau \$5.50. Dekui! SV

New Yorko suimtas paskutinis iš trijų įtarti aplėšime banko Camp Springs, Md. Policija skelbia, kad jo kambariulyje rado \$9,195 pinigais ir du pinigams apvynioti popierius, vartojamus tame banke. Sako, kad išplėsta buvo \$124,628.

Harrimanas paskyrė kitus viršininkus

Ruošdamasis pradėti valstijos seimininko darbą, naujasis gubernatorius Harrimanas veiks kas dieną paskelbia grupę būsimų jo kabineto narių ir departamentų vedėjų bei jiems padėjėjų.

Gruodžio 30-tą jį paskyrė dar sekamus: George M. Bragalinį taksavimo ir finansų komisijonieriumi.

Teisėja J. Irwin Shapiro tyrinėjimų komisijonieriumi. Jo alga yra \$18,500 metams. Joseph P. McMurray butams komisijonieriumi, alga \$17,000.

Dr. Robert C. Weaver, ne-gras, butams komisijonieriaus padėjėju-pavduotoju Michael H. Pendergast saugumo direktorius, alga \$15,400.

Charles Abrams vadovaus laikinai rendų komisijai. Leo Brown ir Alfred J. Callahan pagalbiniais gubernatoriui patarėjais. Abrams ir Brown yra liberalų partijos nariai.

Brooklyne prie Liberty ir Pennsylvania Aves. gaisras apžalojo lenkų Vyčių salę. Už kelių blokų buvo atrastas miręs nuo apdegimo Salvatore Soriminti, 45 m. Spėlioja, kad jis padegė salę ir kad padegdamas pats save uždegė.

Mokytojai nepatenkinti svetimais mokyklų "atstovais"

Mokytojų Unija stipriai kritikavo gubernatoriaus Dewey paskirtą 21 asmens komitetą atstovauti New Yorko valstijai Baitojo Namų konferencijoje svetimo reikalais.

Gubernatoriui pasiūstame ir spaudoje paskelbtame proteste sako, kad Dewey'aus paskuba skirti tą komitetą paskutinėmis savo tarnybos dienomis atrodo daugiau, negu keista, kuomet konferencija įvyks tikrai ateinanči rudenį.

Mokytojų atstovė istatydavystei Rose Russell paskelbtame laiške, greta kitko, kritikuoja ir paskirtuosius į tą komitetą, kaip pažymi, ka tu-tėjo paskirti, bet nepaskyrė. Tais patarimais rašo:

"Labai ryškus jūsų prasi-žiūrėjimas paskirti atstovų tuo darbininkų, kurie buvo vyriausia jėga išvystymui liaudiškojo švietimo mūsų šalyje. Dar daugiau spigina į akis ir yra neateistinas faktas, kad nesiranda nei vieno negro vi-same šiame 21 asmens komi-tete... O juk dabar yra laikas, kuomet desegregacijos ir su-bendrinimo baltųjų ir negrų mokinių reikalas yra pirmiau-siu dienos klausimu švietime. "Taip pat nėra komitete jo-kio atstovo iš mokytojų pro-fesijos..."

"Vieton mokytojų, tarpe tu 21 asmens, kaip aprašyta spaudoje, raportuojami: ban-kierius, biznieriūs, industria-listas, laikraščio leidėjas ir du atvokatai; baigiantis tarnybą valstijos išdininkas ir jo įpė-dinys; du žemdirbių interesų atstovai; prezidentai dvie-jų universitetų (kurių du pa-rapijiniai); ir viršininkai dvie-jų privatinų akademijų, vie-nas taipgi iš religinės moky-klos. Komiteto pirmininku pa-skirtas buvęs karo ir armijos sekretorius, o vice-pirmininku asmuo iš Long Island Transit Authority.

"Tikriausia, galima sakyti, kad komitetas skirtas aiškiau-siu tikslu uždegi New Yorko valstijos svorį prieš federale paramą liaudies švietimui, kai tas klausimas kils White House konferencijoje ateinan-tį rudenį. Komitetas turėtų būti atleistas, o jo vieton pa-statyta nauja grupė, kurią turėtų paskirti įeinanti galion naujoji administracija."

Tikėjosi prekyvie-tės streiko

New Yorko daugmeniška parduamų didžiojoje Wa-shington prekybosvietėje buvo ti-limasi streiko Naujų Metų vakarą. Priekyvietyje veikia AFL International Brother-hood of Teamsters, Lokalas 202.

Jeigu streikas įvyktų, sako-ma, sutrukdėtų pristatymą miestui apie 70 procentų švie-žių daržovių ir vaisių.

Unija reikalavo po \$14 sa-vaitinio priedo, kurio dalis e-jtų algoms, kiti gerovės fon-dams. Paličia apie 2,000 dar-bininkų.

New Yorko operuojant ligo-nį apsižiūrėta, kad reikalingas įdėti dirbtinis žandikaulis ne-tinka. Su policijos pagalba žandikaulį nuvežė technikams pataisyti ir sugrąžino į ligoni-nę operuotojams belaukiant. Kelionė užtruko 40 minučių, jos ilgis apie 120 miestinių blokų.

Voldemars Davids, naktinis pastato sargas, atrastas miręs keltuvo olos dugne.

Paskyrė nari mokyklų tarybai

Majoras Wagneris paskyrė miestinės švietimo Tarybos nariu William J. O'Shea, de-mokratų partijos viršininką, tos partijos įstatų komiteto pirmininką.

Pilietiniuose rateliuose dėl tos paskirties jaučiasi nepasi-tenkinimas tuo majoro žygiu dėl kelių priežasčių.

Viena pirmiausių yra ta, kad majoras nesitarė su orga-nizacijomis, nelaukė jų žo-džio, nors prieš keletą savai-čių buvo pridedėjas tartis. Tie-sa, poną O'Shea rekomendavo viena grupė — Citizens Com-mittee on Children. Bet ma-joras buvo pažadėjęs išgirsti Public Education Association ir virš 30 kitų organizacijų nuomonę apie kandidatus.

O'Shea paskirtas išbaigti tarnybą pasitraukiančio Geo-rge A. Timone, kuris tapo pa-skirtas į teisėjus. Tas laikas baigsis tikrai 1958 metais. O'Shea visą laiką veikė katali-kų įstaigose.

Planuoja pakaitas auto pastatymui

New Yorko Vastijos Seime-liui žadama pasiūlyti įstaty-miskai daryti pakaitas auto pastatymui, kad tą auto san-dėlių nuo gatvių pašalinti ir pagerinti važiuotę.

Republikonų plane, žinoma, pirmoje vietoje yra parama stambiems biznieriams ir sta-tybininkams. Jei tie pasiūly-mai taptų įstatymu, atleistų nuo taksų tuos auto pastaty-mui garažus, kuriuos pastatys nuo dabar iki pabaigos 1957 metų. Bet New Yorko mieste bėle kas norintis gauti iš val-s-tijos tą dovaną, turėtų pasta-tyti tokį garažą, kuris sutal-pintų ne mažiau 250 auto.

Kitame to plano punkte įsa-kytu komercinėms, industri-nėms įstaigoms ir apartamenti-niams namams turėti vietą sa-vo tarnautojų, svečių ar gy-ventojų vežimams.

Kas nors ruošdamasis meti-nėmis šventėmis linksmai pa-gyventi naktį išvogė iš užei-gs prie Atlantic ir Carlton Aves, apie \$350 vortės degti-nių ir kitų linksmavimui var-tojamų daiktų.

Užrašykite Laisvę Savo Draugui.

50 vietų numatytos naujoms statyboms

New Yorko Miestui Planuo-ti Komisija savo plane turi nužymėjusi 50 vietų, kuriose pirmiausia progą vykdys nau-jas statybas. Tačiau dar nėra paskelbti detalai, kurios tos vietos ir kokios statybos tam numatomos.

Pažymėtųjų 20 yra Brook-lyne, 18 Manhattane, 6 Bron-xe, po 3 Queens ir Richmon-de. Brooklyno numatytosios daugiausia yra Williamsbur-g, Bushwick, Fort Greene ir Bedford-Stuyvesant sekcijose.

MOTINAI BUVO LINKS-MI NAUJIEJI METAI

Bronxietė Mrs. Berg per tris mėnesius nesvietiškai daug prisirūpino, daug ašarų išlie-jo, kad jos 16 metų duklė be žinios prasišalino iš namų. Ta-čiau nežiūrint tos paneštos skriaudos, ji vėl verkė džiaugsmo ašaromis, kai jos duklė sugrįžo.

Mergsė apsisvarsčiusi grįžti namo po to, kai jai pamatė spaudoje, jog žiaurūs sukčiai siuntinėja jos rūpestingai mo-tinai laiškus, reikalaudami duoti stambias sumas pinigų už dukters saugumą. Ji duklę visą laiką buvo saugi. Ji dirbusi Kalėdoms atvirukų gaminimo šapoje tame pat New Yorko mieste. Ji buvo pasivadinusį kitu vardu.

Dainininkė Ella Fitzgerald, jos pianistas, sekretorius ir biznio vedėjas bendrai užvedė bylą prieš Pan-American World Airways. Sako, kad juos išsodino iš lėktuvo vidur-kelyje dėl rasinės diskrimina-cijos.

Ar jau rengiate ką Laisvės paramai?

10-tas Metinis Koncertas THE BALALAIKA SYMPHONIC ORCHESTRA Alexander Kutin—Vedėjas CARNEGIE HALL Sestadienį, Sausio 8, pr. 3:30 v.v. Bilietai jau dabar gaunami Box Office. Kaina \$3.00, \$2.50, \$1.75, \$1.15 (taksai įskaityti). Rašykite ar telefonuokite dėl bilietų, užsakymai priimami: Rita Kutin, 60 West 8th St., N.Y.C. Tel. SPring 7-6191. Įdekitė savo užadresuotą voką su stampa.

NEW YORK

MALE and FEMALE

JULIA JONES AGENCY SA. 2-7711 Couple or Single For Cooks, maids and house-workers. Day workers part or full time. Sleep in or out.

Susirinkimas

LDS 13 kuopos svarbus me-tinis susirinkimas įvyks sau-sio 6 d., 8 val. vakaro, Liber-ty Auditorijoje, 110-06 Atlan-tic Ave., Richmond Hill, N.Y.

Kuopa turi daug reikalų apsvarstyti. Bus rinkimas val-dybos 1955 metams; raportas iš vakarienes, kuri įvyko gruodžio 11-tą. Taipgi yra rengia-ma sveikatos klausimų paskai-ta, kurią teiks Dr. F. J. Bori-sas sausio 16-tą, 3 val. po pie-tų, Liberty Auditorijoje.

Komitetas

Newyorkietė Mrs. Fishbein po susipykimo su vyru paėmė miegui vaistų tiek, kad galėtų visai užmigti. Tačiau paskė apsisvarstė, kad geriau gyven-ti, pati pašaukė policiją. Tiki-si, kad pasveiks.

Jei jūs norite parduoti na-mą ar biznį, paskelbkite Lais-vę, parduosite greit. Už pa-skelbimą kaina žema.

DOORS OPEN 10 A.M. CAPITOL Gary Bart COOPER-LANCASTER VERA CRUZ IN SUPERSCOPE & Technicolor

RANDAVOJIMAI

ISSINUOMAVIMAI Išsinuomuoja / vieta garadziuje, vienam automobiliui. Galite kreip-tis bile laiku dėl platesnių infor-macijų pas: Cornevičius, 57-23 - 63rd St., Maspeth, N.Y. Tel. TW. 4-8130.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškau kambario, kur būtų ga-lima pasigaminti valgis, arba kad ir gspadinė pagamintų, dar būtų geriau. Noriu nuomoti ant mėnesio kambarį, ne ant savaitės. Jeigu ne-galima pasidaryti valgis, tai ir taip bus gerai. Prašau pranešti i bučerne sekamu adresu: 483 Grand St., Brooklyn, N.Y. (1-2)

Brooklyn-Richmond Hill Parengimų Kalendorius

Sekmadienį, Sausio-Jan. 9

Vaidinimas—"Prašvilpta Laimė"

Sekmadienį, Sausio-Jan. 16

D-ro J. F. Borisio lekcija, 3 P. M.

Sekmadienį, Sausio-Jan. 23

Aido Choro Koncertas

Sekmadienį, Vasario-Feb. 6

Laisvės Dalininkų Suvažiavimas ir Banketas

Visi aukščiau suminėti parengimai bus

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

LIETUVIŲ LIAUDIES TEATRAS

praneša Didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuvių visuomenei, kad

Sausio-January 9 d., 1955 m.

LIBERTY AUDITORIJOJE

110-06 Atlantic Ave. Richmond Hill, N. Y.

stato naują Andriaus Skripkos komediją

"Prašvilpta Laimė"

Pradžią 3:30 v. po pietų

Įzanga \$1.25, įskaitant taksus.

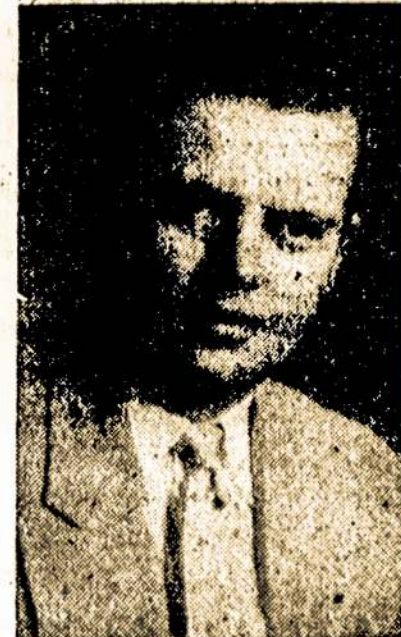
Vaidinimė dalyvauja rinktiniai aktoriai: Alena Bra-zauskienė, Jonas Rušinskas, Adelė Rainienė, Jonas Lazauskas, Vera Bunkienė ir Mikas Čiapiškas.

Komedija "Prašvilpta Laimė" vaizduoja išimtinai Amerikos lietuvių gyvenimą; pilna juokingų momentų ir kartu pamokinančių.

Lietuvių Liaudies Teatras, kaip matome, pradės nau-juosius, 1955 metus, su įdomiu originaliu spektakliu. Prašome visus įsigyti iš anksto tiketus ir sausio 9 dieną būti Liberty Auditorijoje. Tikėtai gaunami pas Liau-dies Teatro narius, pas vaidintojus, Liberty Auditorioj ir Laisvės Administracijoje.

Visus maloniai kviečia

LIETUVIŲ LIAUDIES TEATRAS

VINCAS SODAITIS

PETRAS KAPICKAS

Užlaiko Puikiai Įrengtą

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVERgreen 4-8174

Norintieji pirkti biznį, na-mą ar ūkį, pajieškokite progą per Laisvę. Tikrai gausite daug pasiūlymų.

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y. Geras Patyres Barberis

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark, 5, N. J.

Market 2-5172